

Ζῶσα μὲν ἔδρόσισι ἀνθρώπους πάντας
Θεούσαις δὲ οὐδεὶς συνίθροισεν δοτᾶ μοι.¹⁾

120. Ναυρὸν ἔχει καὶ πλὴ δὲν εἶναι
καὶ στὸν ναυρόν τοῦτον ἔχει δυὸς μάτια (Χονλ.)
(Τὸ φαλίδ')

121. "Οὐκέτι μὴ γράγαν,
οὐδὲ θάμνον μὲ φρίν,
καὶ στὸ τραπέζην
κατέκανε δὲ μὲ βίνεν". (Χονλ.)
(Τὸ γάλα τε πάντας)

122. "Ἐνιας εἴδος- εἴδος
τὸ φίλον τὸ φίλον πάσι
καὶ κράτη κράτη κάνεν" (Χονλ.)
ἢ
"Ολο τὸ φίλον τὸ φίλον πάνεν"
καὶ οὐδὲ κράτη κράτη κάνεν". (Πραμ.)
(Τὸ φαλίδ')

123. "Ολοένα σὲ χτπάω
χωρίς νὰ σοῦ πονάω
καὶ ὅταν πάφω νὰ σὲ χτπάω
στὸ κάθισθος θὰ σὲ ιδῶ. (Χονλ.)
(Η φλέβα)

124. "Οὐλέτης τὸ μέρος μὲ τὸ στόμα κλειστὸ
καὶ τὸ βράδιον μὲ τὸ στόμα ἀνχτό. (Χονλ.)
(Τὸ παπούτσι)

125. "Οντας τὸ δέντρο περβατάει
καὶ ὅντας τὸ λῆσις κήμαται. (Χονλ.)
(Τὸ παπούτσι)

126. "Οἶσο στὰ δόρη κρέμεται
καὶ στοὺς ἀγητοὺς κομάται
τὰ μαντρα της τὰ κόκκινα
μέσον στὶς αὐλίδες κυλιούνται. (Κον.)
(Οι ἔλιές)

127. "Οι πατέρων δίκαιμοι δὲ γεννιθήρε
καὶ τὸ παιδί στὰ κεραμίδια φροντίζει". (Κον.)
(Οι κατνήσι)

¹⁾ Σχετικὰ ἐγγράφησαν εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ιστ. καὶ Ἐθνολ. Ἐπαιρείας τῆς Ἑλλάδος (π. Ζ' σ. 141), εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Φιλ. Συλ. Παρνασσός (1909 τ. Η' σ. 187, 1906 τ. Θ' σ. 130) καὶ εἰς τὴν Λαογραφίαν (π. Β' σ. 191).

128. Ὅτιν μὲ λῆς στέκομεν
καὶ ὅταν μὲ δέντε κοπεῖν. ¹⁾ (Χοιλ.)
(Τὸ πεπούτο)

129. Ὅτιν φράζε σκούζε
καὶ ὅταν φράζε σοπαίνει. (Χοιλ.)
(Η ἀσφίχτα)

130. Όταν έγιν νερό
τέρτοι κριεῖ,
ὅταν δὲν έγιν νερό
πάντοι νερό. (Πισιτ.)
(Ο μαλανᾶς)

Παραλλαγή: Δοκιμ. σ. 33 μὲ λύσιν <Ο σιαλος>.

Σημ. Τὸ αντίγρα τοῦτο εἶναι παράφρασις τοῦ βυζαντινοῦ (Χφον Φ. 61 α)

Αὐτὸ τὸ μὴ έχειν ἕδωρ, πάντοι ἕδωρ
ἄν δέ γε είχον ἕδωρ, ἔπινον οἴνον.

131. Ο, τ' οὐδέ τοι τὸ χιλία,
καὶ ἀντεις πάντοι νερὸν φραγίσει. (Χοιλ.)
(Η φωτά)

132. Οὐριές ἀπλάνω
καὶ οἰσάρια μαζεῖν. (Πισιτ.)
(Η κολοκ(υ)θιά)

Παραλλαγή: Μ. Ήμερ. σ. 395. βλ. ἀριθ. 16.

133. Ο χορός μὲ παχαίν
καὶ ἀγριδειός μὲ ἀγαμνείν. (Χοιλ.)
(Τὸ γνέρα)

134. Παιίν²⁾ τὸν ἀνίηρο
καὶ κόκκινο δὲν ήγ. (Χοιλ.)
ή

Π'λι πάκι τὸν ἀνίηρο
χωρίς φτεροὶ καὶ κόκκινο. (Χοιλ.)
(Ο καλνός)

135. Ητέρως ζιγγλός
παιδὶ φρόνηρο
ἄγγόν³⁾ ζευρό. (Πρατ., Χοιλ.)
(Τὸ κλῆμα, τὰ σταφόλια, τὸ κρασί)

Παραλλαγή: Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 335, 23. Φ. Σ. Κ/πόλεως τ. Η' σ. 515, 18. Χιαχ.
'Αναλ. σ. 182, 104. Νεοελ. 'Αναλ. τ. Α' σ. 203, 56. 251, 332. 252 335. Ζωγ.'Δγ. τ. Α'
σ. 414, 22. Δοκιμ. σ. 32.

Σημ. Στ. 1 ἀσχημος, σγουρπός, στραβοδίβωλη, στραβολαιμιασμένη, στραβοκούζουλη μάνα. στ. 2 δμορφο, καλό, ώραιο, μαλαιμιατένια κόρη, πανώρια θεγατέρα. στ.

¹⁾ καὶ σεύω == τρέχω.

Σ τρελό. μοναδαριό, δαμονισμένο. Εἰς τίνα παραλλαγὴν Νεοελ. Ἀναλ. σ. 252, 335
ἀναγράφεται καὶ ὁ ἀκόλουθος φος στίχος :

καὶ ἡ ἔργηντι τιμώμενοῦ.

136. Πέντε ἀδέρψιμοι ἀριδα-ἀριδα
περὶ τινὲς πάσιν επὶ πλεῖ. (Χοιν.)

(Τὰ δάχτυλα μὲ τὰ νύχια)

Παραλλαγαὶ : Μ. Ἡρόδ., σ. 305.

137. Πέντε ἀδέρψιμοις πάσιν
ἡ μὲ τοῦ καντά πτ̄ τῆν ὄλλη. (Χοιν.)

Ἡ

Πέντε ἀδέρψιμοις εἴραστοι
καὶ οἱ τέσσερες ἀγαπητούμενοι,
καὶ τὸν λείψαντον ἀπὸ ὅλης μαζῆς
καρποῖς δουλειῶν δὲν κάνει. (Χοιν.)

(Οἱ βέργες ποὺ πλένε)

138. Πέντε τὸν κρν(ι)γῆν

καὶ δεῦ τὸν πιέν(ει)ν.

Κι αὖτε τὸν πάσα(ον)ν τὸν σκοτιών(ον)ν
ινιάμεσαι οὐ δύο πάπτω λ(ι)θίσμε. (Χοιν.)

(Ο ψόλλος)

Παραλλαγαὶ : Δαογ. Πολ. τ. Β' σ. 334, 16. Νεοελ. Ἀναλ. τ. Α' σ. 217, 137, 239,
214 καὶ 215. Περιουσ. σ. 316, 1 Δοκτρ. σ. 30.

Σημ. Ἡ συνεισφέντη παραλλαγὴ εἶναι :

Ἄνδρεσσι οὐδὲ δεῦ βοειδῆ
κόρηι σφαίξεται.

139. Πέρι τοῦ δούτη μὲ παιδίον

καὶ μὲ τὸ ἄντερι μὲ μητέρων. (Χοιν.)

(Η σιέτη τὸ ἀργαλειόν)

140. Ηερδικοῦντα πάγι-πάγια

πάντει τοῦχο καὶ γιννάει.

καντὸν αἴγαντον ποντικόν

καὶ περδικοπούντα. (Κον.)

(Η κολοκθιά)

Παραλλαγαὶ : Δοκτρ. σ. 34. Δαογ. Πολ. τ. Β' σ. 341, 75. Μαεδ. 310, 25. Παναθ. τ. ΙΘ' σ. 310, 13. Φ. Σ. Καπόλεως τ. Θ' σ. 351, 16. Κεπρ. τ. Β' σ. 291, 22. Νεοελ. Ἀναλ. τ. Α' σ. 204, 57, 207, 80, 230, 213. Ἐφ. Φιλ. τ. ΙΔ' σ. 1020.

Σημ. Στ. 1 δονιθα κουβά-κουβάει στ. 2 πιάρνει τοῦχο ἢ πηδᾶ φράχτη στ. 3 κάνει αὐγά πισάκωλα στ. 4 πισωγλυπτόκολα.

¹⁾ Ποὺ πλέκουν τὶς κάλτοες).

Η ΗΕΙΡΩΤΙΚΑ ΛΙΝΙΓΜΑΤΑ *

Συλλεγέντα

ΥΠΟ

ΧΡΙΣΤΟΥ Ι. ΣΟΥΛΗ

Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἱωαννίνις Β'. Γυμν. στου.

ΠΑΠΕΠΕΤΗΜΟΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΛΟΣΟΦΙΑΣ
Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἱωαννίνις Β'. Γυμν. στου.
ΕΡΤΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΤΟΝΤΗΣ ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΡΑΣ

«Ξεκέλαιος τὴ δημοτική σου παράδοση
καὶ πρόσωπο μὲ πρόσωπο θὰ ἀντικρύσσῃς
γυμνή τὴν ψυχή σου.»

*Ιδα. Νεοελ. πολιτισμός.

141. Ηειρέφι μαδ' μέν^{*}
καὶ στ' οτράτα πεταμέν^{*}. (Ηρακ.)
(Τὸ σταρόλ.)

142. Πίσ' ἀπ' τὸ σπτάκ^{*} μ^{*}
σθετθερικὸ διαβάν^{*}. (Χουλ.)

Ἵ

- Γύρια π^{*} τὸ σπτάκ^{*} μ^{*}
καλόμεροι χορεύν. (Λοβ.)
(Τὰ μιφιήγγια)

Παραλλαγαί· Περισσον. σ. 322, 13 μὲ γένιν «ἡ ὄδροφροί». Μ. Ἡμερ. σ. 305 μὲ
λέσιν «οἱ δαστρέχαις».

Σημ. Σε. 1 τριγύρος ατ. 2 συμπλέθεροι ή συμπλέθεροι.

143. Ήλάκ^{*} ἀγ^{*} πόν^{*}
πλάκ^{*} ἀπ^{*} κάτ^{*}
καὶ στ^{*} μέσ^{*} λ(ι)βαδάξ^{*}. (Χουλ.)
(Τὰ λαζανόπιττα)

144. Ήοι^{*} μάνια κάν^{*} τὰ παιδιά τις
κ^{*} βατέρα τὰ τρόκι; (Καν.)
(Τὰ φύλασσα)

Παραλλαγαί· Δαν., Κυρ. μ. Α' σ. 348.

Σημ. Ό κ. Κυριακίδης ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ἐν τῷ αἰνίγματι τούτῳ ὑπάρχουν ἵχη
τοῦ παλαιοῦ μόθου τοῦ Κρόνου, δοτις ἔτοιστα τὰ παιδιά του. Τὸ αἰνίγμα τὸ ἔχον καὶ
οἱ Γερμανοί, ὡς ὁ ἴδιος ἀναφέρει:

* Συνέχει ἐκ τοῦ προηγ. τεύχους σ. ==189.

145. Ποὺς εἰν^τ ἔκαιδς ὁ ἄνθρωπος
μὲ φλόγα στὸ κεφάλι,
ὅποῦ μὲ τὴ φωνήται του
τὸν κόσμον^τ ἔμανδει; (Κον.)

(Ο κόκοτος)

146. Ηεδονος οὐρανὸς
χόκκν^τ σύντιμδες
μαῆρες καλόγοις. (Χονλ.)

η.

Ηράον^τ μάρδραι
μαῆρες κότες ἔχ^τ μέσα. (Πραρ.)

η

Σὲ σπίτ^τ καταλράσνο
μὲ κόκκνι παραθέρια
μαῆρες ἀφάπσοις χορεῖ^τν. (Χονλ.)

(Τὸ χ(υ)μον'χότ^τ)

Παραλλαγαι : Λοκρ. 34. Παναθ. τ. ΙΘ σ. 109. 9. Λαογ Ήολ. τ. Β' σ. 346, 81.
Νεοελ. Ἀναλ. τ. Α' σ. 201, 42, 341, 271. Φ. Σ Κ λόκεος τ. Η σ. 524, 16. Μασσ. σ. 318, 50. Κεθ. Ἐπετ. σ. 89. Ζωγ. Ἀγ. τ. Α' σ. 371, 1, 414, 30.

Σημ. Στ. 1 κάμπος ή τοίχος ή πύργος. στ. 2 μεντέρια. στ. 3 μπῦρ^τ ἀράζηδες κάθουται μέσα.

147. Σὰ βότ^τ μονγγρίζω,
σὰ φίδ^τ σουφίζω,
σᾶν ἀλογο τρέχω,
πουδάρια δὲν ἔχω,
ζωή^τ ξέν^τ φέρω
κ^τ ἀφίνω κὶ πέργω. (Δοβ.)

(Τ^τ αὐτοκίνητο)

148. Σᾶν μὲ πίνονν τί μου κάνονν;
Τοὺς ξειρεύγω καὶ μὲ χάνονν.
“Ως τὰ σύγγνεφ^τ ἀναβαίνω
κ^τ ἀν ἀστράψῃ κατεβαίνω.
Στὰ ποτάμια μέσα τρέχω
καὶ στὴ θάλασσα ξεπέφτω.
Πίσ^τ ἀπάνω ἀνεβαίνω
καὶ σᾶν βρέξῃ κατεβαίνω. (Κον.)

(Τὸ νερό)

Σημ. Τὸ αἰνίγμα τοῦτο ἀνεκουνέθη ροι παρὰ κ. Μ. Κοντούκην. ίατροῦ ἐν Σταυρούπολη τῆς Κονίτσης. Ἀναμφιβόλως δὲν εἶναι δημοτικόν.

^τ) χ(υ)μον'χότ=καρπούζι.

149. Σ' ἔνα κόκκνο ματέρι
κάθονται ἀσπροὶ πιλοτέραι. (Χουλ.)

(Τὰ δόντια)

150. Σ' ἔναιν ταῖλλα δεμέναι ὅλογα
καὶ ὁ κυριανόφος στὸ μέσον. (Λοβ.)

(Τὰ δόντια καὶ τὸ στόμα)

151. ~~Στειρότεραι τὰ κλαροὶ~~
~~καὶ φορτικοὶ γίγνονται τὰ γίδια.~~ (Χουλ.)

(Η γαμήλια)

Παραλλαγὴ: Εἰς ἄριθμον 182.

152. Σέρφε τὸ σχ(οι)νί
καὶ χορεύει κόρος. (Χουλ.)

(Η μετασχολία)

Σημ. Μᾶλι τὸ ίδιον ὑπάρχει λίστα: «ἡ καμπάνα».

153. Σιδερένια τὰ πλευρά
τὸ ἄνδερα βαυβακερά. (Χουλ.)

(Τὰ λ(υ)χνάρια)

Παραλλαγαί: Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 315, Ηζ. Ηερισσ. σ. 321, Ζη. Νεοελ. 'Αναλ. τ. Β'
σ. 202, 51. Ζεργ. 'Αγ. τ. Α' σ. 371, 4.

Σημ. Στ. 1 ἡ κοιλιά ἢ τὸ ἄλογο. στ. 2 ἡ καρδιά.

154. Σιδερένιο τὸ ἄρνι
καὶ ἀπὸ κριάς τὸ σωνβίλι. (Χουλ.)

(Τὸ δάχτυλο μὲ τὸ δαχτύλιον)

Παραλλαγαί: Ηερισσ. σ. 320, 27.

155. Στέκομενοί ὅταν στέκεσαι,
κουνιέμενοί ὅταν κουνιέσαι.
Ποτέ μου δὲν ἀμφόρου
νὰ φύγει ἀπὸ κοντά σου. (Χουλ.)

(Ο ισχιός)

156. Στὸν κῆπο δὲ φυτεύεται
οὐ περιβόλι ὅχι
οὐ βασιλιᾶς τὸ χέρεται
κινέτη ὁ κόσμος ὅλος τόχει. (Προμ.)

(Τὸ μάλαρα)

Παραλλαγαί: Νεοελ. 'Αναλ. τ. Α' σ. 194, 6. 239, 262 Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 345, 82.
παντοῦ μὲ λόσιν «τὸ ἄλατι».

157. Στὸ λόγγο γεννήθηκα
στὸ λόγγο πελεκήθηκε

καὶ τώρα κατάνδ’ σα
κράχτ’ στ’ χώρα. (Χουλ.)

(Τὸ ἔνειο σῆμανδρο)

158. Στὸ μαχέμδο κατ’ χέο
αἱ κῆποι μὲ ξέρ’ νε
πολλὲς φροφες γιὰ μέναι κλαῖς
χιωρίς νᾶχ’ λίπ. (Δοβ.)
(Γὸ κρομμός)

159. Στ’ μέσον τὸ θάλασσα
φρωτοῦ δινηρίν,
ουνιέται καὶ δινηρίζεται
δὲ σθνέται ἡ καπιέν. (Χουλ.)

(Τὸ κανδήκ)

160. Στρατὸς μὲ μαῦρα κεφάλια. (Χουλ.)

(Τὰ σπίρτα)

161. Σφάξω τὸ γίδι μ’
καὶ τρόω τὸ γίδι μ’
καὶ ἀπὸ τῆς γίδας τὸ μηρὶ¹
κάνω τὸ γίδι μ’ γερή. (Χουλ.)

(Τὸ σκόρδο)

Παραλλαγαὶ : Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 619, ὅτι λόσιν «τὸ φύτεμα τοῦ σκόρδου». Σιακ.
Ανάλ. σ. 182, 103. Δοκιμ. σ. 29. Νεοελ. Ανάλ. τ. Α' σ. 198, 25, 240, 267.

Σημ.: Στ. 1 σκρόδα, στ. 3 τὴν παρίδα, στ. 4 ἀλάχεον.

162. Σερίγγω τὸ τζοιμανίκα μ’
καὶ ἀπορίζει ὁ τόπος ὅλος. (Πραμ.)

(Τὸ φάρδισμα τῶν σκάμνων)

163. Σερίγγω τὸ τζοιμανίκα μ’
καὶ κοκκνίζει ὁ τόπος. (Πραμ.)

(Τὸ φάρδισμα τῶν κράνων)

164. Τὰ βίνα χυίν’σαν,
οἱ βρύσες κίν’σιν,
οἱ μῆλοι σταράτ’σιν,
τὰ μεχρινὶ κόντ’ναν,
τὰ δινὸ γίγ’καν τρία. (Χουλ.)

(Τὰ γεράματα)

Παραλλαγαὶ : Βαλ. τ. Β' σ. 262,

166. Τὰ δυὸς καὶ στεκούμενα,
τὰ δυὸς τὰ περπατούμενα,
τὰ δυὸς τὰ μαχίζομενα,
τὰ δυὸς ποὺ δὲν ταιριάζουν. (Χοιλ.)

(Οἱ ἥλιοι καὶ τὸ φεγγάρι)

Παραλλαγαί : Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 346, 88. Κετοφ. τ. Β' σ. 295, 100. Παναθ. τ. 16^ο
σ. 310, 8. Λαογ. Κυρ. σ. 346.

Σημ. Στις 2 τὰ συμπεριπατούμενα στ. 3 ποὺ δὲν ταιριάζουν, στ. 4 ποὺ δὲ λαγά-
ζουνε.

Μῆ. Τέττα τέντα τευτοτή¹
καὶ ἀπημοχεντητή. (Πραι.)

(Οἱ οὐρανὸι μὲν τ' ἀστρα)

Παραλλαγαί : Περιουν. σ. 322, 40.

Σημ. Στιχ. 2 ἀργυροκαλλιγωμένη ἡ καρποφορτή.

167. Τέσσερες μαῦροί καλούει²
σ' ἕνα φάσο τιλμέν. (Δοβ.)

(Τὸ καρόδι³)

Παραλλαγαί : Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 346, 90. ΕΕΣ, 37. Ζευγ. Αγ. τ. Α' σ. 18, 9. Χιον.
Αναλ. σ. 184, 113. Φ. Σ. Κιόλεως τ. Η' σ. 524, 12. βλ. καὶ ἀριθ. 169.

Σημ. Στις 1 ἀδέσφαια ἀγκαλιασμένα. στ. 2 σ' ἕνα συγτουκάκι είναι κλεισμένα.

168. Τέσσερες στέκ(ον)νται
δυὸς ἀγναντεύ(ον)ν
ἕνας σκάρτ⁴
καὶ ἄλλος κλώθ. (Χοιλ.)

(Τὸ γουρούν⁵)

Παραλλαγαί : Ἐν τῷ Φ. Σ. Κιόλεως τ. Η' σ. 511 εὑρίσκονται αἱ ἔξις : Ὡ δεν
τέρα είναι Μανιάτικη).

1. Τέσσεροι στέκονται
δυὸς ἀκουφραίνονται
δυὸς βεγγλίζουν
ἕνας σκάρται
καὶ ἔνας ςωπίσω δργιέται.

2. Ἐνες μπροστὰ σκάρται
τέσσεροι τὸν κρατῶνται
καὶ ἔνας καίζει τὸ τσιφάρι.

*Έτεραι παραλλαγαί . Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 351, 117. Έθν. Μούσα σ. 81, 24. Νεοελ.
Αναλ. τ. Α' σ. 209, 90. Χιον. Αναλ. σ. 185, 120.

169. Τέσσερες ἀδερφοῦλες οἱ καημένες
μαὶ ἕνα πουκάμισο ντυμένες. (Πραι.)

(Ἡ κοκόσαι)⁶

Παραλλαγὴς βλ. εἰς ἀριθ. 167.

¹) Τὸ καρόδι.

170. Τέσσερ' ἀδερφάκια
αἵναι σεντ(ον)κάκι. (Χουλ.)
(Τὸ καρέδι)

171. Τεσσεράρτ'ς ἔξαπόδ'ς
νίκωλος καὶ μονοράρτ'ς. (Πραμ.)
(Ο καβαλάρης)

Παραλλαγή : Δοχικ. σ. 54

172. Τέσσερα καλοφράκια
κυνγάν τόντα τίλλα
καὶ δὲ φτάνονται. (Πραμ.)
(Οι ρόδες τις ἄμαξας)

Παραλλαγή : Μακ. Ημερ. σ. 505 μὲ λόου «ἡ ἀνέμη»

173. Τὴν ἄνοιξη γεννιέμαι
μέν ἀγκάθια στὸ πλευρὸ
καὶ οἱ ἀνθρωποι μὲ κάνουν
μὲ ζάχαρη γλυκό. (Πραμ.)
(Τὸ τριαντάφυλλο)

174. Τῷ μέρᾳ δοῦλα
καὶ τῷ νύχτα κυρά. (Χουλ.)
(Η σκοῦπα)

175. Τῷ μέρᾳ τρώει
καὶ τῷ νύχτα κάθεται. (Ιωαν.)
ἢ
"Οἰ τῷ μέρᾳ τρώει κριός
καὶ τῷ νύχτα τρέσει τὸ ἀστρια. (Χουλ.)
(Η φρένδρα)

Παραλλαγή : Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 343, 72. Μαροκ. σ. 306, 12. Δημ. Ανθ. σ. 172.
Νεοελ. Αναλ. τ. Α' σ. 217, 306. Κυπρ. τ. Β' σ. 293, 55.
Σημ. Στ. 1 τοιού. στ. 2 καὶ τὸ βράδυ στέκει ὥρθη

176. Τὸν αὐγὴ μὲ τέσσερα
τὸ μεσμέρη μὲ δυὸ
καὶ τὸ βράδη μὲ τρία. (Χουλ.)
(Ο ἀνθρωπος)

Παράφρασις τοῦ γνωστοτάτου αἰνίγματος τῆς Σφραγίδος (Άνθ. Παλατ. ΙΔ', 64).

"Εστι δίπουν ἐπὶ γῆς, καὶ τετράπουν, οὐ φωνὴ μία,
καὶ τρίπουν ἀλλάσσει δὲ φωνὴν μόνον, ἵσσε? ἐπὶ γαῖαν
έρχεται γένηται ἀνὰ τὸ αἴθερα καὶ κατὰ πόντον.
ἄλλ' ὅπόταν πλείστουσιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαίνει
ἔνθα τάχος γύνοισιν ἀφανρότατον πέλει αὐτοῦ.

177. Τὸ δρόμο-δρόμο πάσιν,
περδικοῦλα εῖδοι σκα,
τὰ φτερά της τάτφωγα,
τὸ κορμί της πέταγα. (Πραμ.)

(Τὸ σταφόλι)

Παραλλαγαὶ : Μ. Ἡμέρ. σ. 305.
Σημ. Στ. 1 τὸ λάκκο-λάκκο.

178. Τὸ φίδι πίν^τ τὴ θάλασσα
καὶ οὐδὲν οὐδὲν φίδι.
καὶ στὸ κεφάλι τοῦ φιδιοῦ
φωτοῦλα ἀναμμένη. (Χονλ.)

Παραλλαγῆ : Δοκιμ. σ. 29. Λαογ. Πολ. τ. Β' σ. 348, 98 619, 8. Maced. σ. 308, 16. Φ. Σ. Κ/πόλεως τ. Η' σ. 400, 2, τ. ΚΑ' 365, 14. Χακ. Ἀναλ. σ. 183, 110. Κυρρ. τ. Β' σ. 231, 26. Ἰστ. Τραπεζ. σ. 271. Δημ. Ἀνθ. σ. 174. Νεοελ. Ἀναλ. τ. Α' σ. 224, 174. 232, 224. 240, 269 καὶ 270. Ἐπιτελ. σ. 331, 2. Περισσ. σ. 322, 42.

Σημ. Στ. 1 ὁμοφά νή τρώει. στ. 3 τὸ κέρατο στ. 4 καιρότερο ἀρμενίζει νή φεγγάρι φεγγαρίζει

179. Τρεῖς παπίνουν
δυὸς γυρίζουν
ἕξ ποδάρια
δυὸς ψυχές. (Χονλ.)

ἢ

Πέντε πάν
τέσσερ^τ γυρνάν. (Χονλ.)
(Ο πεθαμένος)

180. Τρέχη^τ ὡς τὸν ἄκρο^τ τὸν κόσμο^τ
καὶ ποδάρια δὲν ἔχ^τ. (Χονλ.)
(Τὰ σύγνεφα)

181. Τριγύρω-γύρω κάγγελα
καὶ στὸ μέσον χελιδόνια. (Χονλ.)

ἢ

Γύρα-γύρα κάγγελα
καὶ στὸ μέσον δὲ φράγγος. (Ιωαν.)
(Η γλῶσσα)

Παραλλαγαὶ : Λαογ. Πολ. τ. Η' σ. 347, 95. Ἀνεκ. σ. 116. Maced. σ. 310, 19. Τραγ. σ. 104, 21. Χιακ. Ἀναλ. σ. 169, 34. Ἐπιτελ. σ. 341, 43. Νεοελ. Αναλ. τ. Α' σ. 206, 72, 220, 153. Φ. Σ. Κ/πόλεως τ. Θ' σ. 350, 10.

Σημ. 1. Στ. 2 καὶ στὸ μέσον παῖς^τ νή κόρη νή πάπα.

Σημ. 2. Παρόμοιον σχεδὸν αἰνίγμα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Τουρκικὴν Λαογραφίαν. (Λαογ. Πολ. τ. Γ' σ. 233, 1).